

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoP/41/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214217980
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2214217980.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudcov Mgr. Jozefa Mačeja a JUDr. Daniela Ilavského v právnej veci navrhovateľky: W. H., nar. X. R. XXXX, bytom L. XXX/X, A. V.-C., proti odporcovi: N. C., nar. XX. E. XXXX, bytom L. XXX/X, A. V.-C., o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletému dieťaťu: W. C., nar. XX. H. XXXX, bytom u navrhovateľky, zastúpený opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, Ádorská 41, Dunajská Streda a k medzičasom plnoletému dieťaťu: W. C., nar. XX. E. XXXX, bytom u navrhovateľky, zastúpená navrhovateľkou ako splnomocnenkyňou, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 2. júna 2015 č. k. 5P 1/2014-45, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti výživného m e n í tak, že odporca je povinný s účinnosťou od 1. júla 2015 platiť W. výživné 120 eur mesačne vždy do 15. dňa k rukám už plnoletej W. a maloletému W. výživné 80 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky.

Nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 1. júla 2015 do 31. januára 2016 na W. v sume 780 eur p o v o ľ u j e odporcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach po 22 eur splatných vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky končiac platbou nedoplatku výživného za mesiac august 2015 a následne k rukám W. s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 1. júla 2015 do 31. januára 2016 na maloletého W. v sume 500 eur p o v o ľ u j e odporcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach po 15 eur splatných spolu s bežným výživným k rukám navrhovateľky s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napádaným rozsudkom súd prvého stupňa I. rozviedol manželstvo navrhovateľky a odporcu bližšie identifikované príslušným čiastkovým výrokom rozsudku, II. deti C.: medzičasom už plnoletú W., nar. XX. E. IXXX a mal. W., nar. XX. H. XXXX zveril do osobnej starostlivosti navrhovateľky s tým, že obaja rodičia budú deti zastupovať a spravovať ich majetok, III. konanie o úpravu práv a povinností rodičov k N. C., nar. XX. Y. IXXX zastavil, IV. odporcovi uložil povinnosť platiť na výživu (v tom čase ešte) maloletej W. sumu 120 eur mesačne a na malo. W. sumu 80 eur mesačne vždy do 15-ho dňa toho ktorého mesiaca vopred počnúc od právoplatnosti rozsudku a V. účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne poukazom na ust. § 18, §19 ods. 1, § 22, 23 ods. 1 a 3, § 24, § 62, § 75 Zákona o rodine (zákon č. 36 2005 Zb. zákonov o rodine a o zmene a doplnení

niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), § 113 ods. 1 O.s.p. (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov) a vecne v časti určenia rozsahu vyživovacej povinnosti odporcu k maloletým deťom možnosťami a schopnosťami rodičov prispievať na výživu svojich detí danými ich vzdelaním, pričom v prípade navrhovateľky vzal do úvahy skutočnosť, že má ukončené základné vzdelanie a u svojho zamestnávateľa Y. spol. s r.o. F. dosahuje čistý príjem vo výške 583,76 eur. V prípade odporcu súd skonštatoval, že výkaz o zárobku nebolo možné zabezpečiť nakoľko tento nemal stály pracovný úväzok, z ktorého dôvodu potom súd vzal do úvahy skutočnosť, že odporca je vyučený ako maliar, natierač, pričom naposledy bol v pracovnom pomere u spoločnosti H. so sídlom v J. od 2. mája 2012 do 31. januára 2012, ktorú skutočnosť potvrdila aj sociálna poisťovňa. Informáciu o voľných pracovných miestach v okrese Dunajská Streda v rokoch 2013 a 2014 v pozícii maliara, natierača sa súdu nepodarilo zistiť, nakoľko príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny spätne nebol schopný pre nedostatok takejto evidencie požadovanú informáciu súdu poskytnúť, dôvodil ďalej súd prvého stupňa. Pre určenie rozsahu vyživovacej povinnosti odporcu voči maloletým deťom súd ustálil, že odporca vzhľadom na svoje vzdelanie a ponuku práce v okruhu 25 km od F. je schopný zarobiť priemerne 600 eur mesačne, z ktorej sumy potom pri určení výšky výživného vychádzal. Vzhľadom na možnosti a schopnosti rodičov, ich osobné a majetkové pomery ako aj odôvodnené potreby detí dospel k záveru, že výživné zo strany odporcu na W. v sume 120 eur mesačne po pripočítaní sumy rodinných prídavkov 23 eur mesačne (zohľadniac, že ide o študentku 2. ročníka strednej školy, ktorá má pravidelné výdavky 17 eur mesačne na MHD v Bratislave, 22 eur mesačne na cestovné autobusom z miesta bydliska do Bratislavy kde študuje a okolo 50 eur mesačne na zakupovanie učebných pomôcok) a na mal. W. vo výške 80 eur mesačne po pripočítaní sumy rodinných prídavkov 23 eur mesačne (zohľadniac, že ide o žiaka 1. ročníka základnej školy, s uspokojovaním ktorého osobných potrieb má navrhovateľka spojené len bežné výdavky) je po pripočítaní príspevku na výživu toho ktorého dieťaťa zo strany navrhovateľky (zohľadniac jej osobnú starostlivosť o deti) postačujúce na krytie odôvodnených potrieb maloletých detí. Pri rozhodnutí o výške výživného vzal do úvahy aj výdavky odporcu vynakladané na kúpu cigariet v rozsahu 93 eur mesačne a alkoholických nápojov v rozsahu 22,50 eur mesačne (teda vo výške prezentovanej samotným odporcom na pojednávaní súdu) s tým, že tieto výdavky v celkovej výške 115,50 eur mesačne považoval za výdavky ktoré z jeho strany nie je nevyhnutné vynakladať a takto „ušetrené“ finančné prostriedky môžu slúžiť prednostne na výživu detí.

Proti tomuto rozhodnutiu v časti určenia výživného podal odvolanie len odporca s návrhom na jeho zmenu určením výživného na každé dieťa v rozsahu 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa a to z dôvodu, že toho času je nezamestnaný, pričom na svoje živobytie si privyrába len v letnom období a to len brigádnicke, poukazujúc na jeho rómsky pôvod a nízke vzdelanie, čo mu údajne značne znemožňuje zamestnať sa na trvalý pracovný úväzok. Súdu prvého stupňa vytkol, že nevzal do úvahy jeho existenčné výdavky ktoré musí nevyhnutne vynakladať na jeho neprimerané majetkové riziká. V tejto súvislosti zdôraznil, že kedykoľvek môže zostať bez práce aj 2 mesiace a tak má obavu, že navrhovateľka naplní svoje vyhrážky a podá na neho trestné oznámenie za neplnenie si vyživovacej povinnosti, ak výživné neuhradí riadne a včas každý mesiac. V odvolaní ďalej prehlásil, že akceptuje oprávnené potreby detí a to nielen ich základné nároky ale aj širšie potreby spojené s bývaním, obliekaním, výdavky potrebné na starostlivosť o ich zdravotný stav, kultúrne vyžitie a pod. Pokiaľ súd pri rozhodovaní o výživnom zohľadnil aj jeho náklady vynakladané v súvislosti s fajčením a požívaním alkoholických nápojov, takýto postup považoval za nedôvodný, nakoľko takto vynakladané náklady sú len teoretickým vyčíslením a nemôžu byť zdrojom úspor - dôvodil ďalej odporca.

Navrhovateľka a kolízny opatrovník sa písomne k odvolaniu odporcu nevyjadrili.

Medzičasom plnoletá W. (18 rok veku dovŕšila v čase medzi predložením veci s odvolaním odvolaciemu súdu a rozhodovaním odvolacieho súdu) sa pripojila k návrhu svojej matky, navrhovateľky (osvojila si návrh na určenie výživného podaný matkou ešte v čase keď bola maloletá).

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba, účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), prejednal vec v medziach odvolania, teda z oboch napádaným rozsudkom upravených rodičovských práv a povinností len v napadnutej časti výživy, tu potom vo vzťahu k mal. W. a po dobu maloletosti W. v celom rozsahu, pre možnosť začatia konania vo veci starostlivosti o maloleté dieťa i bez návrhu a v neskoršom období u W. len v časti limitovanej odvolaním odporcu, teda v časti rozdielu prisúdenej a odvolaním požadovanej sumy a

taktiež na takomto rozhodnutí závislé rozhodnutie o trovách konania (§ 212 ods. 1 a 2 v spojení s § 81 O.s.p.) postupom na nariadenom odvolacom pojednávaní v neprítomnosti kolízneho opatrovníka, ktorý neprítomnosť ospravedlnil a s pojednávaním a rozhodnutím vo veci aj bez jeho prítomnosti súhlasil (§ 214 ods. 1, § 211 ods. 2 a § 101 ods. 2 O.s.p.), doplnil dokazovanie výsluchom navrhovateľky, odporcu, oboznámením sa s listinnými dôkazmi, správou od H. S. W. s T., F. o príjme navrhovateľky za obdobie od 1. augusta 2015 do 31. októbra 2015, mzdovým listom spoločnosti S. s.r.o. o mzde navrhovateľky za mesiac apríl 2015 až august 2015, potvrdením o príjme navrhovateľky od W. D. L. a Z. Z. a.s., F. za mesiac september 2015, výplatnými páskami spoločnosti Z. s.r.o. o príjme navrhovateľky za mesiac august a september 2015, výplatnými páskami spoločnosti Y. spol. s.r.o. o príjme navrhovateľky za mesiac január až marec 2015 (§ 213 ods. 5 O.s.p.) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti je v jeho podstate (záver o miere vyživovacej povinnosti odporcu) správny a odvolaniu odporcu tak nemožno priznať vecný úspech (§ 219 O.s.p.).

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 5P 1/2014 bol rozvod manželstva účastníkov konania a úprava výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k W. C. nar. XX. E. XXXX a mal. W. C. nar. XX. H. XXXX. Rozsudok súdu prvého stupňa v časti rozvodu manželstva účastníkov konania nadobudol právoplatnosť dňom 1. júla 2015. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým bolo určené výživné odporcu na deti pochádzajúce z manželstva.

Odvolací súd doplnil dokazovanie výsluchom účastníkov i oboznámením sa z nižšie uvedenými listinnými dôkazmi.

Zo správy od H. S. W. s T. F. o príjme navrhovateľky za obdobie od 1. augusta 2015 do 31. októbra 2015 vyplynulo, že navrhovateľka v mesiaci august 2015 zarobila sumu 643,94 eur netto a v mesiaci september 2015 sumu 504,20 eur netto.

Zo mzdového listu spoločnosti S. s.r.o. odvolací súd zistil, že navrhovateľka za mesiac august 2015 vykázala čistú mzdu 142,40 eur a za obdobie od 1. apríla 2015 do 1. júla 2015 čistú mzdu vo výške 2.551,09 eur, teda za uvedené obdobie priemerne vo výške 850 eur mesačne.

Z potvrdenia o príjme od W. D. L. a Z. Z. a.s., F. odvolací súd zistil, že navrhovateľka v mesiaci september 2015 vykázala čistý príjem 331,12 eur.

Z výplatných pások spoločnosti Z. s.r.o. vyplynulo, že navrhovateľka v mesiaci august 2015 vykázala príjem 63,14 eur netto a v mesiaci september 2015 vo výške 239,91 eur netto.

Z výplatných pások spoločnosti Y. spol. s r.o. vyplynulo, že navrhovateľka v mesiaci január 2015 vykázala čistý príjem 765,83 eur, v mesiaci február 2015 573,28 eur a v mesiaci marec 2015 v sume 560,10 eur. Vzhľadom na vyššie uvedené, potom v období od januára 2015 do septembra 2015 predstavovala priemerná mesačná netto mzda navrhovateľky sumu 705,33 eur.

Z výpovede navrhovateľky na pojednávaní odvolacieho súdu vyplynulo, že toho času už plnoletá W. navštevuje 3. ročník stredného odborného učilišťa v odbore fotograf a má záujem pokračovať v nadstavbovom maturitnom štúdiu. Mal. W. je žiakom 2. ročníka základnej školy, má zdravotné problémy psychologického charakteru, preto s ním matka navštevuje psychológa, s čím má spojené zvýšené výdavky vynakladané najmä v súvislosti s kontrolami jeho zdravotného stavu v Nemocnici v Bratislave na Kramároch. Jej výdavky vynakladané na uspokojovanie osobných potrieb detí sa oproti stavu ako preukázala pred súdom prvého stupňa nezmenili s tým, že odporca na výživu oboch detí prispel navrhovateľke len v mesiaci september 2015 sumou 120 eur na obe deti (teda na každé dieťa v rozsahu 60 eur - pozn. odvolacieho súdu). Pripustila, že deťom na Vianoce dal ako darček peniaze a to každému po 50 eur, za ktoré peniaze si deti kúpili darčeky - rôzne drobnosti pod stromček. Odporca na odvolacom pojednávaní súdu uviedol, že toho času žije u svojej sestry v rodinnom dome, kde má k dispozícii jednu izbu. Sestre pravidelne za bývanie a stravu neplatí. Niekedy jej dá 10 alebo 20 eur. Niekedy sa stravuje aj u svojej matky, ktorá ho tiež finančne podporuje. Priznal, že je fajčiarom a vyfajčí 10 až 11 cigariet denne. Požívanie alkoholických nápojov poprel. Potvrdil, že naďalej nie je evidovaný na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie, nakoľko na životné náklady si brigádnicky zarába výkonom rôznych murárskych a maliarskych prác, z ktorej činnosti má príjem okolo 240 eur netto mesačne (pracuje

priemerne 8 dní v mesiaci pri dennej čistej mzde 30 eur). Prehlásil, že synovi N. a dcére W. platil výživné nepravidelne po 20 až 30 eur týždenne o čom však žiaden doklad ani evidenciu nemá.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku ako aj celého obsahu spisového materiálu a po doplnení dokazovania dospel k záveru, že súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k správnyim skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvého stupňa obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozsudku, pričom v podrobnostiach i na ne odkazuje. Nakoľko však medzičasom rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol v časti rozhodnutia o rozvode manželstva účastníkov konania právoplatnosť (dňom 1. júla 2015) a povinnosť odporcu platiť výživné bola rozsudkom určená počnúc dňom jeho právoplatnosti a okrem toho pôvodne mal. W. medzičasom nadobudla plnoletosť, vznikla potreba jeho zmeny (§ 220 O.s.p.) spôsobom uvedeným vo výroku tohto rozsudku a to v časti platobného miesta (od plnoletosti W. bolo totiž treba platobným miestom pre výživné určiť ju samotnú) a napokon i v určení zročného výživného na každé z detí.

Správnym bol postup súdu prvého stupňa, ktorý pri určení výživného na deti vychádzal zo schopností, možností a majetkových pomerov oboch rodičov ako aj odôvodnených potrieb detí, zohľadniac mieru osobnej starostlivosti navrhovateľky o deti ako aj berúc do úvahy skutočnosť, že „výživou“ dieťaťa, na ktorú obidvaja rodičia prispievajú, sa rozumie zaobstarávanie, resp. uspokojovanie všetkých životných potrieb pre všestranný, telesný a duševný vývoj dieťaťa. Schopnosti a možnosti rodičov zhodnotil zo všetkých relevantných hľadísk, najmä z hľadiska ich veku, zdravotného stavu, dosiahnutej kvalifikácie ako aj možnosti ich uplatnenia sa v danom regióne. V prípade odporcu ktorý je údajne dobrovoľne nezamestnaný, vlastnou vinou nie je vedený v evidencii na príslušnom úrade práce a spolieha sa len na výživu zo strany jeho sestry a matky, správne vychádzal pri určení jeho zárobkových schopností (zohľadniac jeho vzdelanie, vek a zdravotný stav) z predpokladaného príjmu v profesii maliar a stavebný robotník v rozsahu minimálne 600 eur mesačne (vzhľadom na jeho predchádzajúcu schopnosť živiť sa takouto prácou) považujúc jeho vyživovaciu povinnosť k deťom za prvoradú. Odporca nepreukázal, že na jeho strane existujú dôvody pre ktoré by mal zníženú pracovnú schopnosť a nebol by schopný dosahovať príjem minimálne vo výške 600 eur mesačne ako to správne ustálil aj súd prvého stupňa nehovoriac o tom, že navrhovateľka v konaní preukázala, že napriek len jej základnému vzdelaniu a rómskemu pôvodu (čo boli ťažiskové námietky odporcu o jeho neschopnosti nájsť si riadnu prácu umožňujúcu mu dosiahnuť príjem potrebný na platenie výživného na deti v rozsahu určenom súdom prvého stupňa) je schopná dosiahnuť v regióne v ktorom žije aj odporca čistý príjem viac ako 700 eur mesačne. Na podporu argumentácie súdu prvého stupňa je potrebné uviesť, že odporca ani odvolacími námietkami nespochybnil záver súdu prvého stupňa o odôvodnenosti navrhovateľkou prezentovaných potrieb detí ako ani o primeranosti výšky výživného z jeho strany. Súd prvého stupňa sa dostatočným spôsobom vysporiadal s námietkami uplatnenými odporcom a vzhľadom na to, že odporca ani v odvolaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by bolo potrebné zhodnotiť a na ktoré by bolo potrebné prihliadnuť, odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na dôvody obsiahnuté v odôvodnení napadnutého rozsudku.

V závislosti na takomto rozhodnutí vznikla potom aj potreba rozhodnutia o zročnom výživnom. Taká potreba je tu inak všeobecne pri každom konečnom rozhodovaní odvolacieho súdu o výživnom v tzv. rozvodovom konaní až po tom, čo už rozhodnutie o rozvode nadobudlo právoplatnosť, ak je tu zároveň buď stav nezhody medzi výškou určeného a reálne plateného výživného, resp. ak sa výživné po rozvode neplatí dobrovoľne vôbec. Špecifickosť opisovanej procesnej situácii je v tom, že je to výlučne rozsudok odvolacieho súdu, ktorý obsahuje výrok o zročnom výživnom, kým rozsudok súdu prvého stupňa takýto výrok pre rozhodovanie ešte pred právoplatnosťou rozhodnutia o rozvode logicky obsahovať nemôže.

V prejednávanej veci išlo o rozdiel medzi výškou určeného a reálne plateného výživného (odporca zaplatil výživné na obe deti len v mesiaci september 2015 v sume 120 eur, teda 60 eur na každé dieťa) od júla 2015 (kedy nadobudol právoplatnosť rozsudok v časti o rozvode) do 31. januára 2016 (keďže výživné za mesiac január 2016 bolo už v deň vyhlásenia tohto rozsudku odvolacieho súdu splatné).

Odporca mal zaplatiť výživné na W. za mesiac júl 2015 až január 2016 ako za ucelené mesiace v sume 840 eur. Zaplatených však bolo podľa vyjadrenia navrhovateľky iba 60 eur v mesiaci september 2015 a nedoplatok na výživnom teda predstavuje sumu 780 eur.

Na mal. W. mal odporca zaplatiť výživné za mesiac júl 2015 až január 2016 ako za ucelené mesiace v sume 560 eur, zaplatených však podľa vyjadrenia navrhovateľky bolo iba 60 eur v mesiaci september 2015 a nedoplatok na výživnom teda predstavuje sumu 500 eur.

Povinnosť na zaplatenie takto určeného zročného výživného bolo možné aj účelne rozložiť na splátky (s prihliadnutím k výške nedoplatku ako aj majetkovým pomerom odporcu) a to v súlade s ust. § 160 ods. 1 O.s.p. a tými závermi ustálenej rozhodovacej praxe tunajšieho súdu vo veciach výživného, podľa ktorých je dieťaťu na prospech, ak sa mu bude dostávať (na zročnom výživnom) síce menších súm, za to však opakovane a po dlhší čas. Ak sa potom zročné výživné má (podľa záverov ustálenej judikatúry, na ktorej nebol dôvod nič meniť) zaplatiť tak, aby podľa možností celý dlh bol vyrovnaný maximálne do 3 rokov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ukladajúceho povinnosť, riadiac sa všetkými práve opísanými úvahami a úmerne okolnostiam prípadu v tejto konkrétnej veci odvolací súd dospel k záveru o výške splátky 22 eur v prípade W. (pri ktorej dôjde k zaplateniu celej sumy do 36 mesiacov) a 15 eur v prípade mal. W. (pri ktorej dôjde k zaplateniu celej sumy do 34 mesiacov) a preto rozhodol spôsobom uvedeným v II. a III. vete výroku tohto svojho rozsudku. Odvolací súd neprihliadol na finančné príspevky odporcu vyplatené deťom len ako vreckové, prípadne ako darčeky pri príležitosti ich sviatkov alebo Vianoc, nakoľko v takomto prípade nešlo o platby výživného. Zročné výživné voči mal. W. uložil odporcovi zaplatiť do dňa nadobudnutia plnoletosti W. k rukám navrhovateľky a následne po dosiahnutí jej plnoletosti už samotnej W..

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania ktoré sa mohlo začať i bez návrhu.

K prijatiu tohto rozsudku došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním. Ak povinnosti uložené týmto rozsudkom nebudú plnené dobrovoľne za podmienok v ňom určených, možno sa ich splnenia domáhať exekučne.